

**SEDMI SASTANAK PODODBORA ZA INOVACIJE, INFORMACIJSKO DRUŠTVO I
SOCIJALNU POLITIKU**

IZMEĐU EVROPSKE UNIJE I BOSNE I HERCEGOVINE

Brisel, 19. oktobar 2023. godine

Mjesto održavanja: virtuelno

PREPORUKE

INFORMACIJSKO DRUŠTVO I MEDIJI

1. Odrediti nadležna državna tijela, jedinstvenu kontakt tačku i Tim za hitne kompjuterske intervencije (CSIRT) za zadatke koji se tiču sigurnosti mreža (4. kvartal 2023.).
2. Uraditi usklađivanje s Direktivom EU o sigurnosti mrežnih i informacijskih sistema (Direktiva 2016/1148) i usvojiti cjelodržavnu strategiju o informatičkoj sigurnosti (4. kvartal 2023.).
3. Usvojiti, bez daljeg odlaganja, Zakon o elektronskoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektronske transakcije s jedinstvenim nadzornim tijelom za cijelu zemlju, u skladu s *acquisem* (1. kvartal 2024.).
4. Poduzeti daljnje korake ka usvajanju novih zakona o elektronskim komunikacijama i elektronskim medijima u skladu s *acquisem*, kao i usvajanju zakona o transparentnosti vlasništva nad medijima (2. kvartal 2024.).
5. Osigurati punu finansijsku i političku nezavisnost Regulatorne agencije za komunikacije BiH (2. kvartal 2024.).
6. Uvesti broj za hitne slučajeve 112 u cijeloj zemlji (4. kvartal 2023.).
7. Bez daljnjeg odlaganja završiti prelazak na digitalno emitovanje (4. kvartal 2023.).
8. Usvojiti okvirnu strategiju za pristup širokopojasnoj mreži (4. kvartal 2023.).
9. Bez daljeg odlaganja osigurati finansijsku održivost Javnog RTV sistema, posebno usvajanjem i primjenom odgovarajućeg modela naplate naknade (4. kvartal 2023.), te osigurati kompletno imenovanje upravnih odbora javnih emitera, kao i njihovu političku neutralnost i nezavisnost.
10. Hitno uspostaviti Korporaciju javnih RTV servisa kao zajedničko tijelo za sva tri javna emitera kako je predviđeno zakonom (4. kvartal 2023.).

SOCIJALNA POLITIKA I ZAPOSŁJAVANJE

1. FBiH se snažno podstiče da usvoji strategiju zapošljavanja (4. kvartal 2023.), te da potom i BiH usvoji cjelodržavnu strategiju zapošljavanja (2. kvartal 2024.) i ojača mehanizam koordinacije u zemlji u pogledu politika zapošljavanja.
2. Izraditi Plan provedbe Garancije za mlade u skladu sa modelom i smjernicama EU (4. kvartal 2023.).
3. Dalje jačati kapacitete javnih službi za zapošljavanje, omogućavajući nastavak učinkovitog prelaska na podršku nezaposlenim tražiocima posla usmjerenu na potrebe klijenata.
4. Rasteretiti javne službe za zapošljavanje od administrativnih zadataka vezanih za zdravstveno osiguranje i druga socijalna davanja za registrovane nezaposlene, tamo gdje to nije učinjeno. FBiH treba da provede ovaj proces, kako bi se ostvario napredak (4. kvartal 2023.).
5. Poboljšati postupke praćenja i evaluacije mjera na tržištu rada, razviti sistem(e) za praćenje i predviđanje potreba za vještinama na tržištu rada (1. kvartal 2024.), te pripremiti izvještaj o trenutnom stanju (4. kvartal 2023.).
6. Preduzeti dalje mjere kako bi se smanjilo neformalno zapošljavanje i razvili adekvatni okviri za omogućavanje prelaska na formalno zapošljavanje.
7. Raditi sa socijalnim partnerima na unapređenju i osiguranju efikasnog socijalnog dijaloga u cijeloj zemlji, posebno po pitanjima zapošljavanja i obuke.
8. Povećati naknade za nezaposlenost i socijalna davanja na osnovu potreba, mapirati nedoprinosna socijalna davanja u cijeloj zemlji i uspostaviti ravnotežu unutar sistema socijalne pomoći koji bi bio zasnovan na potrebama, a ne na statusu, čime bi se povećala adekvatnost i pokrivenost ovih davanja.
9. Uspostaviti formalne procedure neophodne za provedbu i koordinaciju sistema socijalnog osiguranja u BiH (1. kvartal 2024.).
10. Zaključiti bilateralne sporazume o socijalnom osiguranju s ostalim državama članicama EU.
11. EU snažno podstiče BiH da radi na osiguranju provedbe standarda ravnopravnosti polova.
12. Mapirati i raditi na smanjenju razlike u plati među polovima za isto radno mjesto („jednaka plata za jednak posao“).
13. BiH treba da preduzme dalje mjere na smanjenju diskriminacije zasnovane na polu i na smanjenju uznemiravanja na poslu.
14. Nastaviti rad na provedbi Akcionog plana za socijalnu uključenost Roma, uključujući i obaveze iz Poznanske Deklaracije.

OBRAZOVANJE I KULTURA

1. Nastaviti učešće u međunarodnim testovima (PISA 2025) i bez daljeg odlaganja provoditi mjere zasnovane na nalazima PISA 2018 i TIMSS 2019 (4. kvartal 2023.).
2. Dodatno unaprijediti izvještavanje o statističkim podacima za cijelu zemlju u skladu sa međunarodnim zahtjevima u oblasti obrazovanja.
3. Sve institucije u BiH nadležne za obrazovanje, u saradnji sa Ministarstvom civilnih poslova BiH, trebaju osigurati ravnopravan i nediskriminisan pristup obrazovanju, između ostalog i putem ispunjavanja preporuka iz dokumenta Mapa puta za politike 2020 (2. kvartal 2024.).
4. Preduzeti neophodne korake kako bi se smanjio jaz između urbanih i ruralnih područja kada su u pitanju rani i predškolski odgoj i obrazovanje djece/porodica koje pripadaju osjetljivoj kategoriji i smanjiti nivo nejednakosti u stručnom obrazovanju i usavršavanju kao što je pokazao test PISA 2018.
5. Dovršiti zakonski i strateški okvir o predškolskom, srednjem stručnom i obrazovanju odraslih (4. kvartal 2023.), kako bi se osigurala potrebna usklađenost propisa na državnom, entitetskom, kantonalnom i nivou Brčko Distrikta.
6. Izraditi Akcioni plan za provedbu zajedničkog jezgra nastavnih planova i programa koje je izradila Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje u BiH (4. kvartal 2023.).
7. Osigurati potpuno funkcionalan sistem (re)akreditacije visokoškolskih ustanova i studijskih programa u cijeloj zemlji i ojačati saradnju između agencija za akreditaciju i drugih relevantnih aktera u BiH (1. kvartal 2024.).
8. Osigurati standarde kvalifikacija i zanimanja na nivou inicijalnog obrazovanja nastavnika uz tekuće aktivnosti koje se provode za potrebe obrazovanja nastavnika (4. kvartal 2023.).
9. Produžiti i ažurirati akcioni plan za državni kvalifikacijski okvir (1. kvartal 2024.) i uspostaviti međusektorsku komisiju za taj okvir (1. kvartal 2024.).
10. Nastaviti aktivnosti na priznavanju akademskih kvalifikacija, koje su pokrenute na regionalnom nivou putem RCC-a (4. kvartal 2024.).
11. Promovisati i podržati veće učešće BiH u novom programskom periodu Erasmus +.
12. Osnovati krovnu organizaciju Savjeta mladih na državnom nivou, koja će uključiti tri postojeća Savjeta mladih, i imenovati predstavnika mladih u Upravni odbor Regionalne kancelarije za saradnju mladih.
13. Preduzeti sve neophodne korake kako bi se trajno riješio dugotrajni problem pravnog statusa i finansiranja sedam kulturnih institucija od značaja za BiH (4. kvartal 2023.).
14. U potpunosti iskoristiti mogućnosti programa Kreativna Evropa, te kontaktirati potencijalne aplikante i informisati ih o postojećim i budućim mogućnostima programa.

ISTRAŽIVANJE I INOVACIJE

1. Osnovati Državnu mrežu za istraživanje i obrazovanje (2. kvartal 2024.).
2. Povećati ocjenu na Evropskoj ljestvici uspjeha u inovacijama 2024 (3. kvartal 2024.).
3. Pojačati angažman u inovacijama u okviru Trećeg stupa programa Horizont Evrope (takođe pomoću IPA-e).
4. Početi sa aktivnostima u vezi Strategije pametne specijalizacije.
5. Izraditi novu strategiju i akcioni plan za naučni razvoj za period 2023-2028. (4. kvartal 2023.).